

MARGREET MALJERS

Laura's verzet

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

Laura werd wakker van het klaaglijke gehuil van Riekje en een zwaar bonkend geluid. Haar zusje was zeker weer bang en wilde bij haar op de kamer komen. Half slapend riep ze: 'Maak niet zo veel herrie, Riekje. Je maakt iedereen wakker.' Ze strekte haar hand uit naar de knop van het schemerlampje op haar nachtkastje en knipte het aan. Toen bedacht ze dat het onmogelijk haar kleine zusje kon zijn dat zo veel lawaai maakte dat het bijna pijnlijk was voor haar oren. Het gedreun zwol aan en werd zo zwaar dat haar bed heen en weer schudde. Ze sprong uit bed en liep naar de gang. Voordat ze bij de deur was, werd die opengedaan. Bij het schijnsel van de lamp zag ze de gestalte van haar vader, die haar snikkende zusje op de arm had.

'Lau, doe die lamp uit en kleeid je aan, vlug!' beval haar vader, die een werkbroek aanhad onder zijn pyjamajas. 'Vliegveld Bergen wordt gebombardeerd.'

Laura hield haar adem in en vroeg toen: ‘Gebombardeerd?’

‘Ja.’

Er klonk vlakbij een hevige explosie, en de vloer schudde onder Laura’s voeten. Riekje jammerde en stopte haar hoofdje onder de kraag van haar vaders pyjamajasje.

‘Stil maar,’ riep vader Freek. Hij legde zijn hand over het achterhoofd van zijn dochtertje. ‘Sst... stil maar.’

Vlak boven hun hoofden klonk een geronk dat hoe langer hoe harder leek te worden.

‘Dat gedreun...?’ vroeg Laura, terwijl ze haastig naar haar kleren grabbelde die over de stoelleuning hingen.

‘Bommenwerpers. Het is oorlog,’ riep Freek Kellenaer verbeterd. ‘Kleed je aan en ga beneden onder de trap in de kelderkast zitten. Dat is de veiligste plaats. Kees, Hanneke, vooruit, schiet op! Naar beneden!’

Hanneke, Laura’s moeder, was al aangekleed en trok Kees, die een trui half aanhad, mee de trap af.

Vader liep, met Riekje tegen zich aan geklemd, achter haar aan en had een deken over zijn andere schouder geslagen.

Laura kon zich niet voorstellen dat het in

de rommelkast onder de trap, waar in de winter de aardappels en de appels opgeslagen werden, veiliger zou zijn dan in de keuken.

‘Pak ook een deken,’ riep vader van beneden.

Laura griste een deken van haar bed. Vlak boven haar hoofd zwol het gedreun weer aan, en ze hoorde een venijnig ratelend geluid dat uit de richting van Bergen kwam.

‘Vlug!’ gilte moeder. Riekjes gejammer werd gedempt tegen haar vaders schouder.

Laura nam de trap met twee treden tegelijk, struikelde bijna over het houten wasrekje dat haar moeder uit de kast had gesmeten en dook het donkere deurgat in.

‘Hier, ga hier zitten.’ Vader duwde haar op een halfvolle aardappelemmer. Laura voelde de scherpe rand tegen de onderkant van haar dijbeen en sloeg haar armen om haar knieën.

Freek Kellenaer stond in de deurpost en hield met één hand de deurkruk vast.

Laura zat dicht tegen haar moeder aan en kon haar voeten niet verroeren doordat haar broertje erop zat.

Riekje zat in het kleinste hoekje van de kast met een deken om zich heen geslagen.

‘Doe die deur dicht, Freek,’ riep Hanneke, en ze probeerde de angst uit haar stem te houden. ‘Straks valt er zo’n ding op ons huis. Je zei toch dat dit de beste plek was tegen de scherven?’

‘We moeten een beetje frisse lucht houden. Anders stikken we,’ zei haar man. Zijn lange gestalte reikte tot aan de bovenkant van de deurpost, en langs de zijkant zag Laura spullen liggen die haar vader inderhaast de gang in had gegooid.

Hanneke streek haar zoon over zijn haar en vroeg: ‘Gaat het, Kees? Zit je een beetje?’

‘Ja. Op *mijn* voeten. En als haringen in een ton,’ antwoordde Laura in plaats van haar broertje.

Ondanks de narigheid van het moment glimlachte vader Freek. Zijn nuchtere dochter.

‘Het is hier zo donker,’ klaagde Riekje. ‘En mijn oren doen zeer van dat lawaai.’

Hanneke tastte naar Riekjes hand, maar kreeg de enkel van haar zoon te pakken.

‘Dat ben ik,’ zei Kees, en hij trok zijn been los.

‘Gaat het?’

‘Jawel.’

‘Met mij niet. Ik ben bang voor dat geluid.’

Riekje was verongelijkt doordat haar moeder niet vroeg hoe het met haar ging.

‘Trek de deken maar lekker over je hoofd,’ adviseerde Laura. ‘Dan hoor je het niet zo.’

Daarna zwegen ze alle vier en wachtten ze totdat het eerste morgenlicht kwam. Tegen vijf uur stopte het bombardement.

Van vliegveld Bergen was niet veel meer over. Het grootste deel van de negenentwintig jachtvliegtuigen was vernietigd. Wonder boven wonder waren er niet veel slachtoffers gevallen.

In de dagen die volgden, hielp Laura haar moeder slaappleatsen klaar te maken voor evacués. Het midden van het land werd geëvacueerd, en Alkmaar was een van de steden die aangewezen waren als pleatsen waar de mensen uit de buurt van de Grebbelinie onderdak moesten krijgen. Twintigduizend evacués werden naar Alkmaar vervoerd.

De stad kon de toevloed van mensen nauwelijks aan. De inwoners van de stad maakten zonder veel omhaal ruimte voor hun onfortuinlijke landgenoten, en de commissies deden wat ze konden, maar het lukte maar gedeeltelijk iedereen onder te brengen.

De grote Laurenskerk zat die meinacht stampvol, en pas de volgende morgen werd er plaats gevonden voor alle burgers die door het oorlogsgeweld verdreven waren.

Het ziekenhuis kon alle patiënten niet herbergen en bracht de minst ernstig zieken onder in de huishoudschool aan de Emmastraat.

Verpleegsters en artsen van het Elisabethziekenhuis maakten overuren en waren dankbaar voor het regime van de nonnen die in het ziekenhuis werkten.

Zorgelijk bekeek Hanneke Kellenaer de kamers die ze als logeerkamer had ingericht. 'Twee kunnen er hier liggen, misschien drie,' weifelde ze.

Freek was net even in de Laurenskerk geweest en wierp een blik in de kamer. 'Ik denk dat het inschikken wordt. Er zijn niet genoeg plaatsen voor iedereen.'

Hij kreeg gelijk met zijn voorspelling.

Een paar uur later kwam hij terug met in zijn kielzog een echtpaar van middelbare leeftijd en een vader met twee kinderen.

De oudere man droeg een koffertje. Zijn vrouw zag bleek en had een doek van een

paarsrode stof om haar schouders geslagen, waartegen haar witte huid ongezonder afstak. Ze bekeek de gezellige kamer, waar Hanneke heimelijk trots op was, vluchtig. Bij elkaar geraapt meubilair zonder stijl.

‘Ik ben doodop,’ zei ze.

Haastig schoof Hanneke een stoel voor haar aan. ‘Gaat u zitten.’

De vrouw zeeg neer, vouwde haar witte vingers om de rand van het tafelblad en liet het verder aan haar man over hen voor te stellen.

‘Karel Nieuwkoop, en dit is mijn vrouw Herma.’ Hij nam plaats naast zijn vrouw en zuchtte: ‘Wat een nacht... wat een nacht!’

Hanneke knikte meelevend. ‘Jullie zullen wel moe zijn. Koffie?’ Ze keek naar de andere gasten.

De vader van de twee kinderen, die ieder een klein koffertje droegen, stelde zich voor. ‘Leo Wijnberg. En dit zijn Lennart en Rachel.’

De kinderen knikten zwijgend.

De jongen leek net zo oud als Kees, en het meisje had ongeveer de leeftijd van Riekje.

De oudere vrouw had even opgekeken toen de namen van de kinderen werden genoemd. Haar ogen werden even smaller. ‘Rachel,’ her-

haalde ze. 'Aparte naam. Waar is je moeder? Komt ze nog?'

'Mijn vrouw is er niet. Ze is ziek en is ergens heen gebracht. Ik weet niet precies waarheen. Dat zou ik nog horen. Het ging allemaal zo vlug. Ik ga straks weer terug,' zei Leo Wijnberg.

Met een bezorgde uitdrukking op zijn gezicht keek de zoon naar zijn vader en deed toen voor het eerst zijn mond open. 'Ik ga mee.'

Leo Wijnberg schudde zijn hoofd. 'Nee. Blijf maar hier. Het is beter als ik alleen zoek.' Hij wendde zich tot hun gastheer. 'We zijn erg blij dat we hier kunnen blijven.'

'Het is behelpen, maar met een beetje inschikken zal het wel gaan,' zei Hanneke. 'Zal ik eerst maar koffie zetten en iets te eten maken? Daar zullen jullie wel aan toe zijn. Voor uw vrouw wordt vast goed gezorgd. U kunt nu even niets voor haar doen.'

De oudere vrouw viel in: 'Het is niet handig ook, in een overvol ziekenhuis naar een patiënt te zoeken. Heeft ze iets besmettelijks?' In haar blauwe ogen lag afwijzing. 'Dan is het nog slecht voor uw kinderen ook. En zeker voor de kinderen van onze gastheer.'

Ze glimlachte naar Laura, Riekje en Kees zonder dat de lach haar ogen bereikte. ‘Vertel eens, hoe heten jullie?’

Laura had op slag een hekel aan haar.

‘Maakt u zich maar niet bezorgd om ons, hoor. Wij kunnen tegen een stootje, en Rachel en Lennart vast ook wel,’ zei ze voordat haar vader of moeder iets konden antwoorden, en ze keek naar de kinderen. ‘Willen jullie soms liever chocolademelk? Dat vindt Riekje ook altijd lekkerder.’

Freek bedwong een glimlach. Hij zou vanavond even met zijn dochter moeten praten. Ze was zo snel in haar voorkeuren en antipathieën. Gelukkig wist alleen iemand die haar goed kende, wat ze van hun gast vond.

‘Ze heeft een miskraam gehad,’ zei Leo Wijnberg snel. ‘Dus niets riskants, voor wie dan ook.’

‘In ieder geval niet besmettelijk,’ gaf mevrouw Nieuwkoop toe. ‘Gelukkig maar. En onder de gegeven omstandigheden...’ Ze zweeg toen ze de snelle, boze blik van Laura ontmoette. ‘Ik bedoel...’

‘Wat verdrietig,’ zei Hanneke. ‘Ze is vast erg van streek.’

Herma Nieuwkoop haalde nauwelijks